

บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ชนิดคำที่น่ารู้ เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้ เป็นเล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๒ แผน คือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ โดยใช้เวลาในการฝึกแผนละ ๑ ชั่วโมง รวมใช้เวลาในการฝึก ๒ ชั่วโมง จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อ การเรียนการสอน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ซึ่งผู้จัดทำได้กำหนดเนื้อหาให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยนักเรียนสามารถศึกษาเนื้อหาและประเมินผลการเรียนได้ด้วยตนเอง และในบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละเล่มจะมีกรอบคำถามให้นักเรียนตอบ แล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันทีในกรอบต่อไป โดยมีการเสริมแรงแก่นักเรียนเป็นระยะๆ ในการตอบคำถามของนักเรียน

บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ชนิดคำที่น่ารู้ เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ มีทั้งหมด จำนวน ๓ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม

เล่มที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

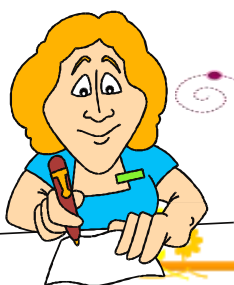
เล่มที่ ๓ เรื่อง คำกริยา

เล่มที่ ๔ เรื่อง คำวิเศษณ์

เล่มที่ ๕ เรื่อง คำบุพบท

เล่มที่ ๖ เรื่อง คำสันธาน

เล่มที่ ๗ เรื่อง คำอุทาน

คำแนะนำสำหรับครู

เมื่อครูผู้สอนได้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม อย่างละเอียดให้เข้าใจ
๒. จัดเตรียมบทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม ให้มีจำนวนเพียงพอแก่นักเรียน และจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม
๓. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
๔. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำบทเรียนสำเร็จรูป
๕. ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ตามลำดับที่ละกรอบ และตอบคำถาม ด้วยตนเอง แล้วให้เปิดดูคำตอบ จนครบทั้ง ๑๐ กรอบ รวมทั้งกรอบสรุปเนื้อหา
๖. ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมตามบทเรียนสำเร็จรูป ครูคอยสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในเรื่องความเข้าใจ ความตั้งใจในการทำงาน เป็นต้น และคอย แนะนำเสริมความรู้นแก่นักเรียนที่ไม่เข้าใจทันที และให้กำลังใจเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจในการศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูป
๗. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จแล้วให้นักเรียนทำ แบบทดสอบหลังเรียนประจำบทเรียนสำเร็จรูป และตรวจคำตอบของ แบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำเอาผลคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนน ของแบบทดสอบก่อนเรียน
๘. ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับครู
๙. ใช้เป็นแบบเรียนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และซ่อมเสริมความรู้ได้ด้วยตนเอง

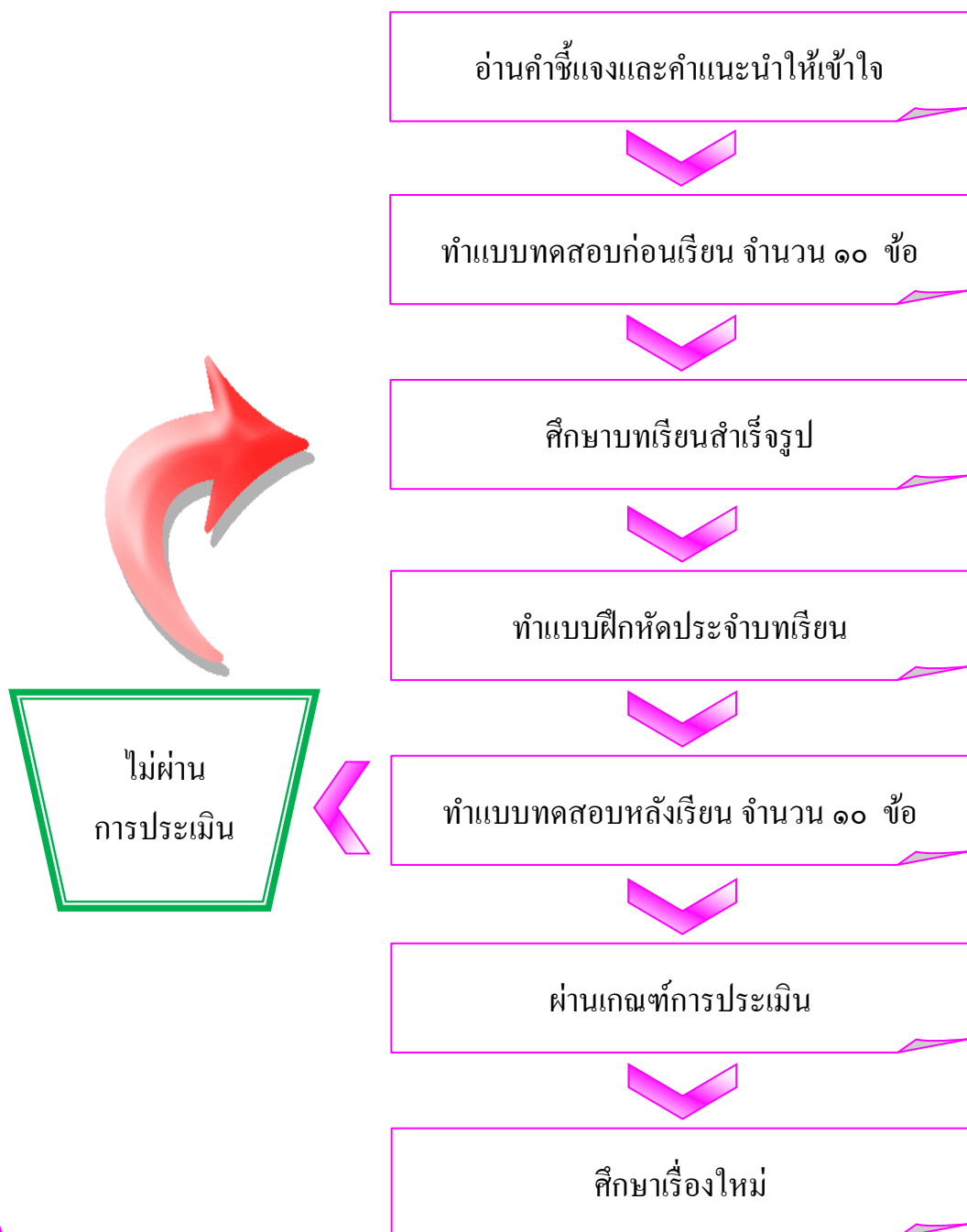
คำแนะนำสำหรับนักเรียน

เมื่อนักเรียนได้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม เล่มนี้ นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง มีเนื้อหาให้นักเรียนศึกษา มีคำถาม พร้อมคำเฉลย และบทสรุปเนื้อหา
๒. ห้ามนักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในบทเรียนสำเร็จรูป โดยเด็ดขาด
๓. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน ๑๐ ข้อ ลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้
๔. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ ซึ่งมีจำนวน ๑๐ กรอบ รวมกรอบสรุป เนื้อหาตามลำดับที่ละกรอบ ตอบคำถามด้วยตนเอง แล้วเปิดดูเฉลย ถ้าตอบ ผิดให้กลับไปศึกษากรอบเนื้อหานั้นอีกครั้ง แล้วตอบคำถามใหม่ให้ถูกต้อง
๕. หลังจากศึกษาเนื้อหาครบทุกกรอบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียนสำเร็จรูป และสิ่งที่สำคัณักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูคำเฉลยก่อนตอบ
๖. ทำแบบทดสอบหลังเรียนประจำบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน ๑๐ ข้อ และตรวจคำตอบของแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำเอาผลคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่าตนเองมีความก้าวหน้าในการเรียนมากน้อยเพียงใด
๗. เมื่อนักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมตามบทเรียนสำเร็จรูปเสร็จแล้วให้นำบทเรียนสำเร็จรูป ส่งคืนครูผู้สอนทันที

แผนภูมิลำดับขั้นตอนการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป

สาระสำคัญ

คำนาม เป็นคำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม แบ่งเป็น ๕ ชนิด ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม สมุหนาม ลักษณะนาม และอาการนาม

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทย ไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

มฐ.ท ๔.๑ ม ๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

สาระการเรียนรู้

- ความหมายของคำนาม
- ชนิดของคำนาม
- หน้าที่ของคำนาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของค่านามได้ถูกต้อง
๒. บอกหน้าที่ของค่านามได้ถูกต้อง
๓. จำแนกชนิดของค่านามได้ถูกต้อง
๔. ใช้ค่านามได้ถูกต้อง
๕. นำค่านามไปใช้ในการแต่งประโยคได้ถูกต้อง
๖. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๗. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ (จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน) (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. ข้อใดคือคำนาม
  - ก. ข้าพเจ้า
  - ข. สุนทรภู์
  - ค. กระผม
  - ง. พระคุณท่าน
๒. “สุชาติได้เป็นผู้จัดการกองมรดกของพ่อแม่ผู้เดียว” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำนามชนิดใด
  - ก. ลักษณะนาม
  - ข. सामานยนาม
  - ค. วิสามานยนาม
  - ง. สมุหนาม
๓. “ถ้วย....นั้นราคาแพงมาก ” จากประโยคนี้ควรเติมคำลักษณนามใดลงในประโยค
  - ก. ไบ
  - ข. อัน
  - ค. ถ้วย
  - ง. พวก
๔. “แสงเดือนชอบอ่านหนังสือ ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามที่ทำหน้าที่อะไร
  - ก. เป็นภาคแสดง
  - ข. เป็นภาคประธาน
  - ค. เป็นกรรมของประโยค
  - ง. เป็นประธานของประโยค

๕. ข้อใดเป็นอาการนาม

- ก. การงาน
- ข. การเมือง
- ค. การกิน
- ง. การพาณิชย์

๖. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดเป็นสมุหนาม

- ก. ทหารทุกกองขึ้นเป็นระเบียบ
- ข. เครื่องบิน ๓ ฝูงบินฉวัดเฉวียน
- ค. นกฝูงนั้นบินมาจากทิศเหนือ
- ง. เหล่าลูกเสือเดินสวนสนาม

๗. ข้อใดคือความหมายของคำนาม

- ก. คำที่ใช้ขยายชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ
- ข. คำที่แสดงความเป็นเจ้าของ คน สัตว์ สิ่งของ
- ค. คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม
- ง. คำที่ใช้แทนชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ

๘. คำนามที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดไม่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

- ก. ธนพลเขียนจดหมาย
- ข. แมวกำลังกัดหนู
- ค. คนร้ายขโมยทรัพย์สิน
- ง. เจ้าวันจันทร์ฉันไปโรงเรียน

๙. ข้อใด ไม่มี อาการนาม

- ก. ความรักทำให้คนตาบอด
- ข. ความว้าวุ่นไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก
- ค. อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ
- ง. ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี

๑๐. “ข้างชอบกินกล้วย” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามชนิดใด

- ก. คำนามทั่วไป
- ข. คำนามบอกลักษณะ
- ค. คำนามบอกขนาดและปริมาณ
- ง. คำนามชี้เฉพาะ

ความหมายของคำนาม

คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่
สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและ
นามธรรม เช่น คำว่า คน ปลา ตะกร้า ไข่ มกราคม ประเทศไทย จังหวัดพิจิตร
การออกกำลังกาย การศึกษา ความดี ความงาม ก่อไฟ กรรมกร ผุง ตัว เป็นต้น

เป็นคำถามที่ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ
น้อง ๆ คนเก่ง

คำถาม

คำนามหมายถึงอะไร

.....
.....

คำเฉลย

เก่งมากค่ะ ตอบได้ถูกต้องแล้ว

กรอบที่ ๒

คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่
สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิต
ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

ชนิดของคำนาม

คำนาม แบ่งออกเป็น ๕ ชนิด ดังนี้

๑. सामानยนาม (คำนามทั่วไป) คือ คำนามที่เป็นชื่อทั่ว ๆ ไป เป็นคำเรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไปไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น โรงเรียน โทรศัพท์ ปลา ฝ้าย คน สุนัข วัด ต้นไม้ บ้าน ดินสอ หนังสือ ปากกา คอมพิวเตอร์ ทะเล สนุ่ ใต้ เตย เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค เช่น

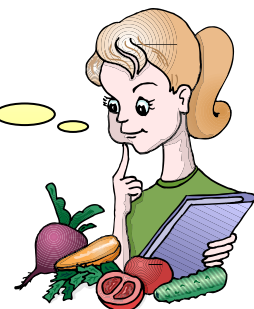
- แม่ซื้อพริกในตลาด
- พ่อขับรถ
- แมวชอบกินปลา

คำถาม

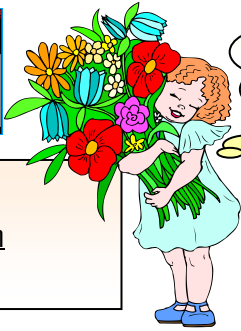
คิดให้รอบคอบก่อนที่จะตอบ
ด้วยนะคะ

คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดเป็นคำนามทั่วไป

ก. นันชักผ้า ข. เขาทำความดี ค. เธอซื้อเสื้อ ๒ ตัว

คำเฉลย

เยี่ยมมากค่ะ ตอบได้ถูกต้อง
ศึกษากรอบต่อไปเลยนะคะ

กรอบที่ ๓

ข้อ ก. นันชักผ้า

๒. วิสาขมาส (ค่านามเฉพาะ) คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะเจาะจงของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานที่ เป็นคำเรียกเจาะจงลงไปว่า เป็นใคร หรือเป็นอะไร เช่น จังหวัดเชียงใหม่ สมศรี สมเกียรติ วิทวัส ดันเฟื่องฟ้า ยาสีฟันคอลเกต โตโยต้า พระพุทธชินราช ดอยสุเทพ พระอภัยมณี วันอังคาร เดือนธันวาคม เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

- ครูनियाซื้อหนังสือสามก๊กเมื่อวันจันทร์
- ฉันท่านำเจ้าแตรไปให้คุณยายที่จังหวัดพิษณุโลก
- บรรเจิดเกิดที่จังหวัดเชียงใหม่

ให้น้อง ๆ ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เป็นค่านามเฉพาะ
และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ไม่เป็นค่านามเฉพาะ

คำถาม

- ..... ๑. ดันไทร
- ..... ๒. แดงโม
- ..... ๓. อำเภอสันทราย

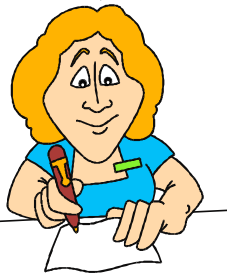

คำเฉลย

เหนื่อยหรือยังคะน้อง ๆ ถ้าเหนื่อย พักสักครู่!
หายเหนื่อยแล้วให้ตั้งใจศึกษากรอบต่อไปเลยนะคะ

กรอบที่ ๔

- ✓ ..... ๑.
✗ ..... ๒.
✓ ..... ๓.

๓. สมุหนาม (คำนามบอกหมวดหมู่) คือ คำนามที่ทำหน้าที่แสดงหมวดหมู่ของคำนามทั่วไปและคำนามเฉพาะ เช่น พวก ผึ้ง หนู เหล่า คณะ กอง ไชยง นิภาย ศาล รัฐบาล วัด บริษัท เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค เช่น

- ผึ้งนกบินอพยพข้ามทวีป
- บริษัทนี้ใช้นโยบายเศรษฐกิจพอเพียง
- พวกเด็ก ๆ วังนี้ผึ้งผึ้ง
- ศาลตัดสินให้วัดชนะคดี

คำถาม

คิดให้ดี ๆ นะคะ คนเก่งของพี่
ที่จะเป็นกำลังใจให้เอง

สมุหนามหมายถึงอะไร

.....
.....

คำเฉลย

ขอชมเชยน้อง ๆ คนเก่ง
ตอบได้ถูกต้องแล้วค่ะ

กรอบที่ ๕

คำนามที่ทำหน้าที่แสดงหมวดหมู่
ของคำนามทั่วไปและคำนาม

๔. **ลักษณนาม** (คำนามบอกลักษณะ) คือ เป็นคำนามที่บอกลักษณะของคำนาม เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด ปริมาณ ของคำนามนั้น ๆ ให้ชัดเจน เช่น หลัง ตัว คั่น ตัว องค์ รูป เชือก เล่ม วง ลูก แผ่น ผืน ด้าม แท่ง ก้อน ดัน เส้น ชี กู้ โหล จีบ มัด เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค เช่น

- พี่ซื้อลูกขนไก่มา ๓ ลูก
- รถยนต์ ๒ คัน นั้นสวยงาม
- เขามีปากกา ๓ ด้าม

คำถาม

คำถามไม่ยากเลยใช่ไหม
น้อง ๆ คนเก่งของพี่

ให้เติมลักษณนามลงในประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. แม่มีแหวน ๓ .....
๒. พ่อซื้อม้า ๕ .....
๓. เขาปลูกบ้าน ๒ .....

คำเฉลย

ขอดเขียนไปเลยกะ
ตอบได้ถูกต้องแล้วกะ

กรอบที่ ๖

๑. แม่มีแหวน ๓ .....วง.....
๒. พ่อซื้อผ้า ๕ .....ตัว.....
๓. เขาปลูกบ้าน ๒ .....หลัง.....

๕. อาการนาม (คำนามบอกอาการ) คือ คำนามที่เป็นชื่อกริยาอาการ ลักษณะ
ความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นามธรรม ไม่มีรูปร่าง มักมีคำว่า “การ” และ “ความ”
นำหน้า เช่น การกิน การเดิน การนอน การทำงาน การพูด การอ่าน การเขียน
ความรัก ความดี ความชั่ว ความคิด ความฝัน ความงาม ความเจริญ เป็นต้น
ตัวอย่างประโยค เช่น

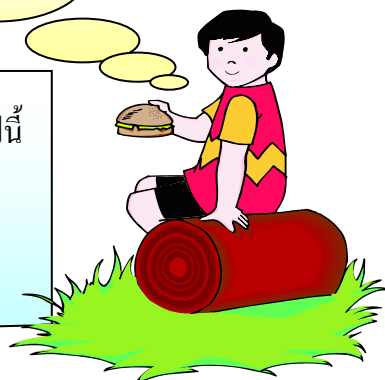
- การเจรจาในวันนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี
- ความดีย่อมชนะความชั่ว
- การทำงานทำให้ชีวิตมีคุณค่า

คำถาม

ดูคำเฉลยได้ในหน้าถัดไป
ที่สำคัญน้อง ๆ ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
อย่าแอบดูคำเฉลยก่อนตอบนะครับ

ให้น้อง ๆ จิตเส้นใต้คำนามบอกอาการในประโยคต่อไปนี้

๑. การทำงานทำให้ชีวิตของเขามั่นคง
๒. เขากำลังมีความรักกับแฟนคนใหม่
๓. สมคิดสนใจในการเรียนวิชานี้มาก

คำเฉลย

ถูกต้องแล้ว เก่งมากค่ะ
ตั้งใจศึกษาต่อเลยนะคะ

กรอบที่ ๗

๑. การทำงานทำให้ชีวิตของเขามั่นคง
๒. เขากำลังมีความรักกับแฟนคนใหม่
๓. สนุกสนานใจในการเรียนวิชานี้มาก

หน้าที่ของค่านาม

๑. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น

- สายใจชอบอ่านหนังสือ
- ตำรวจจับผู้ร้าย
- คุณลุงขับรถ

๒. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น

- วาริอ่านจดหมาย
- พ่อดีสุนัข
- น้องกินขนม

คำถาม

คิดให้ดี ๆ ก่อนตอบด้วยนะ
ที่จะเป็นกำลังใจให้น้อง ๆ เองครับ

ข้อใดมีค่านามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

- ก. สุนัขวิ่งเล่น
- ข. เขากินผลไม้
- ค. แม่ครัวทำอาหาร

คำเฉลย

เยี่ยมจริงๆ
ตอบได้ถูกต้องแล้วค่ะ

กรอบที่ ๘

ข้อ ก. สุนัขวิ่งเล่น
ข้อ ข. แม่ครัวทำอาหาร

๓. ทำหน้าที่เป็นคำขยายคำนามอื่น เพื่อให้คำคำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น เช่น

- มะม่วงเป็นผลไม้ฤดูร้อน
- แมวสีดำนอนหลับ
- มานพเป็นข้าราชการครู

๔. ทำหน้าที่เป็นคำขยายคำกริยา เช่น

- นักเรียนไปโรงเรียน
- นิตยาไปห้างสรรพสินค้า
- น้องกลับบ้าน

คำถาม

ให้น้องๆ ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าประโยค ที่มีคำนาม
ที่ทำหน้าที่เป็นคำขยายคำกริยา

- ..... ๑. พระบิณฑบาตเวลาเช้า
- ..... ๒. ตู๊ดตาชาววัง
- ..... ๓. เขาไปเชียงใหม่

คำเฉลย

ขอดเยี่ยมไปเลย
ตอบได้ถูกต้องแล้วค่ะ

กรอบที่ ๕

- ✓ ๑.
..... ๒.
✓ ๓.

๕. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา เช่น

- รองเท้าหนังเป็น **กล้วยไม้ป่า**
- เขาเหมือน **พ่อ**
- สมปองเป็น **ทหาร**

๖. ทำหน้าที่ใช้เป็นคำเรียกขาน เช่น

- **หนู**จำ ข้ามถนนระวังรถนะจ๊ะ
- **คุณแม่**ขา ไข่ไก่อยู่ไหนคะ
- **แม่ค้า**จ๊ะ ขอส้มตำไทยจานหนึ่ง

เราไปสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษาไปทั้งหมด
ในหน้าถัดไปกันก่อนค่ะ
จากนั้นให้ทำแบบฝึกหัดต่อเลยนะคะ
น้อง ๆ คนเก่งของพี่

สรุปเนื้อหา เรื่อง คำนาม

คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม เช่น คำว่า คน ปลา ตะกั่ว ประเทศไทย จังหวัดพิจิตร การศึกษา ความดี ความงาม กอไผ่ กรรมกร ฝูง ตัว เป็นต้น

คำนามแบ่งออกเป็น ๕ ชนิด ได้แก่

๑. สามานยนาม (คำนามทั่วไป) คือ คำนามที่เป็นชื่อทั่ว ๆ ไป เป็นคำเรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไปไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น โรงเรียน โทรศัพท์ ปลา ผีเสื้อ คน สุนัข วัด ต้นไม้ สบู่ โต๊ะ เตียง เป็นต้น

๒. วิสามานยนาม (คำนามเฉพาะ) คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะเจาะจงของคน สัตว์ สิ่งของ หรือ สถานที่ เป็นคำเรียกเจาะจงลงไปว่าเป็นใคร หรือเป็นอะไร เช่น จังหวัดเชียงใหม่ สมศรี สมเกียรติ เพ็ญฟ้า ยาสีฟันคอลเกต โตโยต้า พระพุทธชินราช วัดสันทราย วันจันทร์ เดือนมกราคม เป็นต้น

๓. สมุหนาม (คำนามบอกหมวดหมู่) คือ คำนามที่กำหนดหน้าที่แสดงหมวดหมู่ของคำนามทั่วไปและคำนามเฉพาะ เช่น พวก ฝูง หมู่ เหล่า คณะ กอง ไชยง นิภาย ศาล รัฐบาล วัด บริษัท เป็นต้น

๔. ลักษณะนาม (คำนามบอกลักษณะ) คือ เป็นคำนามที่บอกลักษณะของคำนาม เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด ปริมาณ ของคำนามนั้น ๆ ให้ชัดเจน เช่น หลั ง ตัว คัน ตัว องค์ รูป เชือก เล่ม วง ลูก แผ่น ผืน ด้าม แท่ง ก้อน ต้น เส้น ชี่ คู่ โหล จีบ มัด เป็นต้น

๕. อาการนาม (คำนามบอกอาการ) คือ คำนามที่เป็นชื่อกริยาอาการ ลักษณะ ความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม ไม่มีรูปร่าง มักมีคำว่า "การ" และ "ความ" นำหน้า เช่น การกิน การเดิน การนอน การทำงาน ความรัก ความดี ความชั่ว ความคิด ความฝัน ความงาม ความเจริญ เป็นต้น

หน้าที่ของคำนาม มีดังนี้คือ

๑. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น สายใจชอบอ่านหนังสือ

๒. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น วาริอ่านจดหมาย

๓. ทำหน้าที่เป็นคำขยายคำนามอื่นเพื่อให้คำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น เช่น แมวสีดำนอนหลับ

๔. ทำหน้าที่เป็นคำขยายคำกริยา เช่น นักเรียนไปโรงเรียน

๕. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา เช่น รองเท้าหนังเป็นกล้วยไม้ป่า

๖. ใช้เป็นคำเรียกขาน เช่น หนูจ๋า ข้ามถนนระวังรถนะจ๊ะ

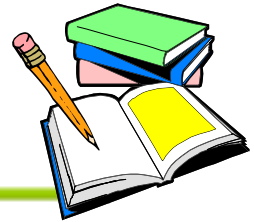
แบบฝึกหัด
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้บอกชนิดและหน้าที่ของคำนามที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ ให้ถูกต้อง
(จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน) (ใช้เวลา ๕ นาที)

ข้อ	ประโยค	ชนิดของคำนาม	หน้าที่ของคำนาม
๑.	เขาทำ <u>ความดี</u> ทุกวัน		
๒.	<u>ช้าง</u> ชอบกินอ้อย		
๓.	<u>กองทหาร</u> เดินตระเวนรักษา ความปลอดภัย		
๔.	สุนัข <u>สีดำ</u> กำลังนอนหลับ		
๕.	สัตว์ <u>ป่า</u> ต้องอยู่ในป่า		
๖.	ฝูงนกบินอพยพข้ามทวีป		
๗.	เขาเหมือน <u>พ่อ</u>		
๘.	ชาย <u>คนนั้น</u> พูดแบบนี้ มาหลายครั้งแล้ว		
๙.	<u>น้ำฝน</u> ช่วยหยิบปากกา ให้ครูทีช		
๑๐.	ศักดิ์ดาไป <u>โรงพยาบาล</u>		

แบบทดสอบหลังเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ (จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน) (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. “แสงเดือนชอบอ่านหนังสือ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามที่ทำหน้าที่อะไร
  - ก. เป็นภาคแสดง
  - ข. เป็นภาคประธาน
  - ค. เป็นกรรมของประโยค
  - ง. เป็นประธานของประโยค
๒. “ถ้วย....นั้นราคาแพงมาก ” จากประโยคนี้ควรเติมคำลักษณนามใดลงในประโยค
  - ก. ไป
  - ข. อัน
  - ค. ถ้วย
  - ง. พวก
๓. “สุชาติได้เป็นผู้จัดการกองมรดกของพ่อแม่แต่ผู้เดียว” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำนามชนิดใด
  - ก. ลักษณะนาม
  - ข. सामานยนาม
  - ค. วิสามานยนาม
  - ง. สมุหนาม
๔. ข้อใดคือคำนาม
  - ก. ข้าพเจ้า
  - ข. สุนทรภู์
  - ค. กระผม
  - ง. พระคุณท่าน

๕. ข้อใดเป็นอาการนาม

- ก. การงาน
- ข. การเมือง
- ค. การกิน
- ง. การพาณิชย์

๖. คำนามที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดไม่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

- ก. ธนพลเขียนจดหมาย
- ข. แมวกำลังกัดหนู
- ค. คนร้ายขโมยทรัพย์สิน
- ง. เช้าวันจันทร์นั้นไปโรงเรียน

๗. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดเป็นสมุหนาม

- ก. ทหารทุกกองขึ้นเป็นระเบียบ
- ข. เครื่องบิน ๓ ฝูงบินฉวัดเฉวียน
- ค. นกฝูงนั้นบินมาจากทิศเหนือ
- ง. เหล่าลูกเสือเดินสวนสนาม

๘. ข้อใดคือความหมายของคำนาม

- ก. คำที่ใช้ขยายชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ
- ข. คำที่แสดงความเป็นเจ้าของ คน สัตว์ สิ่งของ
- ค. คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สภาพ อาการ ลักษณะ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม
- ง. คำที่ใช้แทนชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ

๙. “ช้างชอบกินกล้วย” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามชนิดใด

- ก. คำนามทั่วไป
- ข. คำนามบอกลักษณะ
- ค. คำนามบอกขนาดและปริมาณ
- ง. คำนามชี้เฉพาะ

๑๐. ข้อใด ไม่มี อาการนาม

- ก. ความรักทำให้คนตาบอด
- ข. ความว้าวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก
- ค. อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ
- ง. ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ข	๖. ง
๒. ง	๗. ก
๓. ก	๘. ก
๔. ก	๙. ข
๕. ก	๑๐. ก

ตอบได้ถูกต้องหรือเปล่าคะน้อง ๆ คนเก่ง

เกณฑ์การประเมินการตรวจผลงาน
แบบทดสอบก่อนเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้องได้ข้อละ	๑	คะแนน
ตอบผิดได้ข้อละ	๐	คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๘ – ๑๐	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๕ – ๗	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๔	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การตัดสิน

ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เฉลยแบบฝึกหัด
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้อ	ประโยค	ชนิดของคำนาม	หน้าที่ของคำนาม
๑.	เขา <u>ทำความดี</u> ทุกวัน	อาการนาม	เป็นกรรมของประโยค
๒.	<u>ช้าง</u> ชอบกินอ้อย	سامานยนาม	เป็นประธานของประโยค
๓.	สุนัข <u>สีดำ</u> กำลังนอนหลับ	วิสามานยนาม	เป็นคำขยายคำนามอื่น เพื่อทำให้คำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น
๔.	<u>กองทหาร</u> เดินตระเวนรักษาความปลอดภัย	สมุหนาม	เป็นประธานของประโยค
๕.	สัตว์ <u>ป่า</u> ต้องอยู่ในป่า	سامานยนาม	เป็นคำขยายคำนามอื่น เพื่อทำให้คำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น
๖.	<u>ฝูงนก</u> บินอพยพข้ามทวีป	สมุหนาม	เป็นประธานของประโยค
๗.	เขาเหมือน <u>พ่อ</u>	سامานยนาม	เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา
๘.	ชาย <u>คน</u> นั้นพูดแบบนี้มาหลายครั้งแล้ว	ลักษณนาม	เป็นคำขยายคำนามอื่น เพื่อทำให้คำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น
๙.	<u>น้ำฝน</u> ช่วยหิบบปากกาให้ครูทิชิ	วิสามานยนาม	เป็นคำเรียกขาน
๑๐.	ศักดิ์ดาไป <u>โรงพยาบาล</u>	سامานยนาม	เป็นคำขยายคำกริยา

เกณฑ์การประเมินการตรวจผลงาน
แบบฝึกหัด

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้องทั้งหมดได้ข้อละ	๑	คะแนน
ตอบผิดได้ข้อละ	๐	คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๘ - ๑๐	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๕ - ๗	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๔	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การตัดสิน

ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ก	๖. ก
๒. ก	๗. ง
๓. ง	๘. ก
๔. ข	๙. ก
๕. ก	๑๐. ข

ตอบได้ถูกต้องใช่ไหมคะ น้อง ๆ คนเก่ง

เกณฑ์การประเมินการตรวจผลงาน
แบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้องได้ข้อละ	๑	คะแนน
ตอบผิดได้ข้อละ	๐	คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๘ – ๑๐	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๕ – ๗	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๔	คะแนน	ได้ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การตัดสิน

ได้ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ ๑ เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กำชัย ทองหล่อ.(๒๕๕๐). หลักภาษาไทย.กรุงเทพฯ:รวมสาสน์
- กุศยา แสงเดช. (๒๕๕๒). บทเรียนสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร : แม็ค จำกัด.
- จันทรา ด้านคงรักษ์. (๒๕๕๔). แบบเรียนสำเร็จรูป. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- จงจิต นิมนานนรเทพ. (๒๕๕๑). คู่มือและหลักการใช้ภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์.
กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- ดวงพร หลิมรัตน์. (๒๕๕๑). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. กรุงเทพฯ : แม็ค จำกัด.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (๒๕๕๒). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรมการ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : ชารอักษร จำกัด.
- บุญเกื้อ คอรรหาเดช. (๒๕๕๓). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๔.
กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (๒๕๕๑). หลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๑. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วันเพ็ญ เทพโสภา. (๒๕๕๑). หลักภาษาไทย ฉบับนักเรียน – นักศึกษา.
กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- สอากค์ ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ. (๒๕๕๑). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.
กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- อุมาภรณ์ ตรีศรี. (๒๕๕๒). หนังสือชุดรักการอ่าน เรื่อง ชนิดของคำ.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.